

A. Presentació de l'entitat

La Bajoca – Grup de Consum Responsable.

La Bajoca és un grup de consum informal creat a l'any 2013 que neix de la iniciativa d'un grup d'associades del Casal Popular La Turba de Valls.

La Bajoca es va formar amb socis i sòcies que van decidir unir-se per tal de formar un grup de consum que es basés en la relació directa entre productor i consumidor. L'objectiu era aconseguir productes de proximitat respectuosos amb el medi natural i social a preus assequibles i, al mateix temps, justos per als productors. Per això, es procura que els productes que es compren siguin de producció local, prioritzant la producció ecològica i de confiança.

Amb aquest objectiu van començar a organitzar-se i a contactar a productors del territori per tal de configurar una seguit de relacions i de sistemes logístics i operatius per tal d'aconseguir fer arribar els productes del Camp a les cases de les associades, de la manera més còmoda i justa possible.

Pel que fa a l'organització interna, estem parlant d'un sistema d'organització assembleari i participatiu. El grup de Consum està format per un seguit de nuclis familiars que junts s'organitzen autònomament, sense intermediaris, per tal d'establir una relació comercial directa amb productors de proximitat.

L'organització del Grup de Consum és horitzontal i les decisions es prenen per consens durant les assemblees del Grup, convocades amb una periodicitat variable, segons s'estimi convenient. A més, cadascun dels membres pot participar, quan ho cregui convenient, d'una de les comissions que vetllen per un aspecte determinat del funcionament del Grup.

Les comandes i el repartiment dels productes es fa setmanalment a través d'una pàgina web gestionada per una persona dedicada. El sou d'aquesta persona, es va aconseguir generar el passat més de juliol de 2018, quan el grup de consum ja tenia 4 anys de vida. Fins aleshores, tota la feina havia estat voluntària. Actualment, malgrat l'existència d'aquesta persona amb unes hores alliberades per dedicar-s'hi, encara cal es fa necessària la implicació (en hores de treball) de les sòcies consumidores per tal de poder fer el projectes sostenible.

B. Presentació del projecte

Context històric i actuals reptes de La Bajoca

El projecte que actualment té La Bajoca entre mans, i pel qual es presenta a aquesta convocatòria, és per a que La Bajoca deixi de ser un grup de consum informal i que només dona servei a Valls, i passi a ser un grup de consum amb entitat pròpia i que ofereix servei a tot el Camp de Tarragona. Per iniciar aquest procés de consolidació, el projecte es recolza en els Casals Populars del Camp de Tarragona i s'obren 3 nous nuclis de consum (Tarragona, La Canonja i Vila-seca).

Després de 5 anys de grup de consum, les associades de Valls van identificar que les dimensions que havien aconseguit assolir, eren insuficients per a que el grup de consum informal que eren fins llavors, aconseguís transformar-se en una cooperativa de consum.

D'aquesta manera, s'espera que en un futur es maximitzi l'impacte transformador a tot el Camp, tot generant llocs de feina o provocant un significat increment de ventes per a les productores del territori. En el millor dels escenaris futurs, també es projecta que la cooperativa de consum pugui gestionar supermercats cooperatius als municipis on existeix.

Així doncs, per aconseguir tots aquests plans que tenien per a La Bajoca, van creure convenient buscar aliances pels municipis propers i mirar d'organitzar un canvi d'escala pel projecte del grup de consum.

Tot això va quallar al confirmar que, efectivament, hi havia gent interessada i motivada per liderar el projecte als altres municipis, i que estaven encantats de col·laborar i aprofitar tota l'estructura i el coneixement que la gent de Valls havia aconseguit generar en els 5 anys de vida del projecte de La Bajoca.

Justificació i objectius polítics

Les motivacions que ens mouen a un grup de veïns i veïnes de Tarragona a organitzar-nos per engregar un grup de consum a la nostra ciutat son múltiples i estan fonamentades en arguments tant personals com col·lectius, i tant de ciutat com de territori.

La primera podria ser la motivació de buscar un espai de lluita transformadora que aconseguixi ser transversal i mogui a veritables majories. Trobem que molts dels espais col·lectius de transformació en els que treballem, acaben sent endogàmics i no arriben més enllà de cercles de gent propera o de persones amb les que ja ens trobem alineades políticament. El consum responsable, en canvi, creiem que pot ser una lluita que arribi a una majoria més àmplia, apel·lant a la salut i la vida individual, a la sostenibilitat del territori, a la conservació del sector primari a les nostres comarques o fins i tot, a la conservació del paisatge.

A més a més, també trobem molts arguments d'impacte, ja que mentre moltes lluites polítiques es mouen en un terreny més teòric o ideològic i busquen transformacions a llarg termini, els grups de consum comencen a oferir resultats positius des del dia 1. Actualment, sumant els 4 nuclis de consum de La Bajoca, es consumeixen una mitja de 40 cistelles setmanals, el que significa aproximadament uns 5.000€ mensuals que aconseguim que no vagin de les nostres butxaques a les mans del capital més ferotge, sinó que aconseguim destinar 5.000€ mensuals a projectes i productores de l'economia local i social i del territori, i per tant, ja avui en dia, aconseguim conquerir mensualment 5.000€ al capitalisme i a l'economia globalitzada.

Així doncs, podem dir que en l'època de la globalització, de la societat atomitzada, de la desconexió dels grans centres de treball amb els espais de vida i comunitat, en l'època en la que s'ha diluït el concepte de classe treballadora, l'època de les *fake news*, dels neofeixismes o de les banderes... trobem que la força de la lluita en el camp del consum responsable pot aconseguir l'impacte que no aconseguim en altres lluites.

Us imagineu la força i l'autonomia que assoliríem si enlloc d'abocar milers d'euros mensuals al cabàs del senyor Mercadona els distribuïssim entre petites butxaques amigues o una butxaca col·lectiva i comunitària?

Amb tot això, pretenem que La Bajoca es converteixi en una plataforma potent i estable a través de la qual ens proveïm centenars o milers de persones del Camp de Tarragona, i un cop s'estabilitzi aquesta xarxa, tindríem una eina efectiva i forta per avançar en:

- **Justícia social**

Aconseguir que les persones productores es quedin treballant al camp i ho facin amb unes condicions laborals dignes. Això afavoriria al relleu generacional i a que gent decideixi començar a treballar al camp i en entorns rurals.

- **Ecologisme**

Potenciar l'agroecologia. Des d'ampliar el consum de productes ecològics (beneficiosos per a la salut i més respectuosos amb la terra i la fauna del territori), fins a provocar que els productors que encara funcionen amb productes químics, es vagin passant a la producció ecològica. A més a més, afavorim el consum de cadenes curtes i reduïm la contaminació que es produeix amb el transport intercontinental de productes.

- **Creació de xarxa**

Més enllà de seguir cohesionant als veïns d'un mateix municipi, amb aquest projecte s'aconsegueix que productores i consumidores de tot el Camp de Tarragona comencin a treballar de manera conjunta i amb estratègies comunes, situant-se en el marc mental del Camp de Tarragona, territori amb molt de potencial, amb mig milió d'habitants i segona àrea metropolitana de Catalunya després de la de Barcelona.

- **Economia social i solidària**

Afavorim la creació de teixit econòmic amb la lògica i els valors de l'economia social i solidària: arrelament local, distribució de la riquesa, gestió col·lectiva de l'economia, cadenes curtes, condicions laborals dignes...A més, si s'acaba creant la cooperativa de consum i els futuribles supermercats cooperatius, es podrien generar més llocs de feina directes amb aquests mateixos valors.

- **Participació**

Es fomenta la participació de les persones membres. D'aquesta manera s'afavoreix a una societat més apoderada i organitzada, capaç de generar més xarxes de suport mutu i de saber-se agents actius de la societat i capaços de transformar-la.

- **Sobirania**

Aconsegüim fer passes cap a la sobirania alimentària del territori per fer front als canvis o amenaces que sobrevindran en els pròxims anys.

- **Cultura popular i tradicional**

Una xarxa de persones ben organitzades entorn al consum, pot servir per trobar-se més enllà de la recollida de cistelles o el contacte amb productores. Per exemple, en altres indrets s'ajunten per fer tallers de cuina amb productes de temporada, per fer xerrades de sensibilització sobre algun tema que afecti tant a les proveïdores com a les consumidores...en definitiva, també pot ser una eina per a preservar i traspasar el saber popular o per generar ciutadanes més crítiques i conscienciades amb la seva realitat.

- **Solidaritat**

Un grup de consum nombrós i estable pot generar molts diners fruit de les quotes de les associades i dels percentatges que es recapten amb els productes. Aquests fons, que a principis de segle eren molts significatius en les cooperatives de consum, van donar suport a altres lluites com ara les vagues, o van servir per a oferir aliments a aquelles famílies que no s'ho podien permetre.

- **Sostenibilitat del territori**

Enfortir el sector primari i secundari de les petites empreses locals comporta major sostenibilitat tant econòmica com social al territori.

Planificació del projecte

S'ha plantejat que els 500€ que La Bajoca podria rebre a través d'aquesta iniciativa, vagin destinats a pagar el transport de les cistelles per tal de fer-les arribar als 3 nous nuclis de consum que conformen la xarxa del Grup. D'aquesta manera s'ajudaria a consolidar-los i a aconseguir assolir el número de consumidores necessàries per fer créixer el projecte.

En un principi la distribució es feia de manera voluntària i rotativa amb els cotxes particulars de les persones associades. Es va identificar que aquest fet tirava enrere a noves sòcies que volien consumir d'una manera responsable però no estaven disposades a entregar hores a desplaçar-se amb el seu vehicle particular.

Per aquest motiu, i amb l'objectiu de convèncer a noves sòcies per a que s'adherissin al projecte, al novembre de 2018 es va decidir externalitzar aquest servei de distribució associant-nos amb la Fundació Formació i Treball (FiT).

Aquesta fundació, que forma part de la Taula de l'Economia Social del Camp de Tarragona, té una empresa d'inserció que es dedica a donar feina a joves nouvinguts a les nostres comarques. Per aquest motiu, es va considerar que era una aliança convenient.

Així doncs, la col·laboració es va tancar en que una treballadora de FiT va tots els dijous a les 18h al magatzem de La Bajoca (Valls) amb la furgoneta, recull les cistelles de les consumidores dels nous nuclis de consum i fa la ronda repartint-les pels 3 Casals (La Canonja, Vila-seca i Tarragona). D'aquest a manera, La Bajoca paga periòdicament una factura a FiT en concepte d'aquest servei de transport que suposa aproximadament 3 hores de feina cada setmana.

Amb els números que es mostren a continuació, veiem que la despesa en transport suposa uns 100€ setmanals. Per tant, podem dir que en cas de rebre els 500€ podríem cobrir aproximadament 5 setmanes de transport, que farien guanyar temps al Grup per atraure més sòcies consumidores i començar a fer viable i sostenible el desplaçament cap als nous nuclis de consum.

DESPLAÇAMENTS	
Km. circuit 4 parades	67,4 km.
Temps del circuit	165 min
€/km	0,3
€/min	0,4667
Total km	20,22
Total treballador	76,95
TOTAL SETMANA	97,16

Pressupost

A continuació es resumeixen la previsió de comptes que es projecten pel 2019 a La Bajoca, dividit en ingressos i despeses amb una petita explicació dels punts més destacables:

Concepte	Ingressos	
	Mensual	Anual
Cistelles	5.500,00	66.000,00
Subvenció Cadenes Curtes DARP	671,04	8.052,44
Quotes d'entrada	30,00	360,00
TOTAL	6.201,04	74.412,44

	Despeses	
	Mensual	Anual
Personal	1.160,00	13.920,00
Transport	388,67	4.664,00
Subministraments	4.350,00	52.200,00
Telèfon	11,00	132,00
Gestoria	150,00	1.800,00
Material imprès i comunicació	25,00	300,00
Web i informàtica	16,67	200,00
Inversió: neveres	83,33	1.000,00
Local/magatzem	100,00	1.200,00
TOTAL	6.284,67	75.416,00

Diferència	1.003,56
------------	----------

Subvenció Cadenes Curtes del DARP: Subvenció que s'ha demanat al Departament d'Agricultura de la Generalitat i que permet afrontar el canvi d'escala per començar a distribuir productes més enllà de Valls.

Quotes d'entrada: Quan entra una nova sòcia al Grup, paga 15€ a mode de quota inicial no retornable. Es calcula que durant el pròxim any s'assolirà un mínim de 2 incorporacions mínimes mensuals.

S'observa que actualment, tot i tenir la subvenció del DARP, el projecte és deficitari. Ara per ara s'aguanta gràcies als fons acumulats per les consumidores de Valls en els darrers 5 anys. Es treballarà per a que durant el pròxim any entrin prou incorporacions per aconseguir fer el projecte viable.

C. Declaració responsable

Les persones sòcies del Grup de Consum - La Bajoca, tant de la ciutat de Tarragona com de la ciutat de Valls, es comprometen a:

- Assistir a les assemblees del grup.
- Mitjançant la participació a les assemblees, destinar els diners a fer que les cistelles de La Bajoca arribin a Tarragona (a la Canonja i a Vila-seca) d'una manera regular fins que el propi projecte sigui capaç d'assumir-ho.
- Assegurar que la distribució de les cistelles es contractarà a una persona treballadora de l'empresa d'inserció de Formació i Treball (una fundació membre de la Taula de l'Economia Social i Solidària del Camp de Tarragona).
- Auditar com es van gastant els 500€ obtinguts i que es fa durant l'any 2019.
- Justificar la despesa tal i com regulen les bases de la convocatòria.